

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ КОЛЕДЖ ДИЗАЙНУ ТА ЕКОНОМІКИ»

**ЗБІРКА МЕТОДИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ
З ОРГАНІЗАЦІЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ В
ДЕРЖАВНОМУ ВИЩОМУ НАВЧАЛЬНОМУ ЗАКЛАДІ
«ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ КОЛЕДЖ ДИЗАЙНУ ТА ЕКОНОМІКИ»**

Чернівці, 2010

**За загальною редакцією директора коледжу,
Заслуженого працівника освіти України М. І. Пекарського**

Укладачі

А. В. Гапей, заступник директора з навчальної роботи

Л. М. Дячук, заступник директора з виховної роботи

Л. В. Єремеску, методист коледжу

О. Б. Куса, завідувача навчально–методичним кабінетом

Н. М. Кисилиця, голова профспілкової організації студентів

Для впорядкування матеріалів залучались **М. І. Туряк, О. Г. Довганюк**

ЗМІСТ

1.	Концепція виховної роботи серед студентів коледжу	
1.1.	Мета і завдання виховання студентів коледжу.....	
1.2.	Основні напрямки виховної роботи.....	
1.3.	Організація виховної роботи	
2.	Положення про куратора академічної групи	
2.1.	Загальні положення	
2.2.	Призначення куратора та засади діяльності.....	
2.3.	Організація роботи кураторів	
2.4.	Основні завдання роботи куратора	
2.5.	Обов'язки куратора.....	
2.6.	Права куратора.....	
2.7.	Показники якості роботи куратора	
3.	Загальні рекомендації до планування і організації роботи куратора академічної групи.....	
3.1.	Основні завдання організаційно–виховної роботи куратора	
3.2.	Роль психологічної служби коледжу у підвищенні ефективності виховної роботи	
	<i>Додатки</i>	
	<i>Додаток 1.</i> План навчально–виховної роботи куратора академічної групи.....	
	<i>Додаток 2.</i> Зразки анкетування та програми вивчення студентської групи. Приблизна тематика для бесід і виховних годин	
	<i>Додаток 3.</i> Перелік типових напрямів та форм роботи куратора.....	
	<i>Додаток 4.</i> Положення про кращу академічну групу студентів коледжу. Диплом кращої академічної групи студентів	
	<i>Додаток 5.</i> Витяг із Статуту коледжу	

1. Концепція виховної роботи серед студентів коледжу

1.1. Мета і завдання виховання студентів коледжу

Формування національної інтелігенції, сприяння збагаченню й оновленню інтелектуального генофонду нації, виховання її духовної еліти – це мета, що стоїть перед вищими навчальними закладами на одному рівні з підготовкою висококваліфікованих фахівців. Досягнення мети виховання можливе лише за умови комплексного підходу і залучення до цієї роботи всього викладацького складу вищих навчальних закладів (ВНЗ), адміністрації, органів студентського самоврядування та громадських об'єднань студентської молоді.

Система заходів з виховання студентів Чернівецького коледжу дизайну та економіки базується на основних положеннях Концепції національної системи виховання з урахуванням органічного взаємозв'язку процесу навчання та виховання.

Розроблені концептуальні засади виховання студентів коледжу охоплюють головну мету, цілі і завдання виховної роботи, ідейне підґрунтя, основні напрямки і засоби досягнення мети; визначають, які соціально-етичні й духовні риси необхідно прищеплювати студентам коледжу; вони також ураховують рішення педагогічної ради, накази та розпорядження директора, рішення профкому студентів. Також виховна робота зі студентами в нашому коледжі орієнтується на кращі зразки досвіду вищих навчальних закладів.

Головною метою виховання, на досягнення якої спрямовано зусилля викладацького колективу, громадських організацій, є формування цілісної і гармонійно розвиненої особистості з високою національною самосвідомістю. Така особистість — це насамперед громадянин української держави, її патріот, гуманіст, для якого пріоритетом є загальнолюдські й загальнодержавні цінності, це людина з високою фаховою підготовкою й широким світоглядом, розвинутим інтелектом, належним рівнем загальної, політичної та правової культури. Отже, ідеться про необхідність систематичного і цілеспрямованого

виховання національного типу особистості, формування в неї національної свідомості і самосвідомості, завдяки чому досягається духовна єдність поколінь, наступність національної культури і безсмертя нації.

1.1.1. Принципи виховного процесу в ДВНЗ «Чернівецький коледж дизайну та економіки»

До принципів, на яких базуються цілі та завдання виховання, належать:

— гуманізм і толерантність, повага до студентів, їхніх ціннісних орієнтацій і переконань, політичних симпатій, релігійних уподобань;

— урахування індивідуальних нахилів і здібностей студентів, рівня їхнього інтелектуального та загальнокультурного розвитку, специфіки курсу навчання і майбутньої спеціальності;

— партнерство як форма стосунків між викладачами і студентами, співпраця у розв'язанні питань навчання, відпочинку, побуту, широке використання можливостей профкому студентів, підтримка і стимулювання студентських ініціатив;

— єдність навчання, виховання та науково-дослідної роботи, що передбачає добросовісне виконання кожним студентом своїх функціональних обов'язків і громадських доручень, участь у науково-дослідній роботі та громадському житті групи, курсу, коледжу;

— цілісність і системність виховного впливу на студентів циклових комісій, відділень, інших структурних підрозділів коледжу, викладачів, профкому студентів;

— пріоритет загальнолюдських цінностей, їх органічне поєднання з цінностями національними.

1.1.2. Основні завдання, спрямовані на досягнення мети виховання

Досягнення мети виховання передбачає розв'язання таких завдань:

— забезпечення умов для самореалізації особистості відповідно до її здібностей, власних і суспільних потреб та інтересів;

— розвиток світоглядної культури молодшої людини, її ціннісних орієнтацій і створення умов для вільного світоглядного вибору;

— формування патріотизму і національної свідомості, поваги та любові до України, шанування її історії та належне оволодіння державною мовою;

— розвиток інтернаціональних почуттів, створення умов для розширення і поглиблення знань про події у світі, специфіку життєдіяльності інших держав і суспільств, утвердження поваги до звичаїв, традицій, культури народів світу;

— професійне виховання, яке передбачає становлення юнаків і дівчат як досвідчених фахівців, котрі досконало володіють професійними знаннями, вміють творчо застосовувати їх на практиці, приймати нестандартні рішення, готових до роботи в умовах ринкових відносин;

— уведення молодих людей у світ господарського, соціального, політичного, культурного досвіду цивілізації і свого народу;

— виховання правової культури, а саме — поваги до Конституції, законодавства України, державної символіки, знання та додержання правових норм і принципів;

— формування моральної й естетичної культури, утвердження у свідомості молодих людей принципів загальнолюдської моралі, розвиток зрілих естетичних смаків, потреб та інтересів, вироблення вміння правильно оцінювати і творити добро та красу;

— охорона і забезпечення розвитку повноцінного фізичного, психічного та духовного здоров'я юнаків та дівчат;

— розвиток екологічної культури, розуміння необхідності гармонії між людиною і природою та її додержання на практиці, у тому числі в майбутній професійній діяльності студентів;

— формування навиків соціальної активності, творчої ініціативи, підприємництва та особистої відповідальності за прийняті рішення та вчинки;

— виховання потреби в активній протидії виявам антигромадської поведінки, правопорушень, бездуховності, аморальності;

— оволодіння результативними методами та навиками набуття нових знань, формування потреби у постійному інтелектуальному, духовному і моральному збагаченні та самовдосконаленні.

Виховна робота в коледжі несумісна з пропагандою насильства, жорстокості, міжнаціональної ворожнечі, людиноненависницьких теорій, поглядів, спрямованих на підриг державних інтересів України, та має світський характер.

1.2. Основні напрямки виховної роботи

Сучасний період розвитку суспільства в нашій незалежній державі Україна відкриває широкі можливості для оновлення змісту освіти, що дає змогу формувати духовно багате покоління людей. Це обумовлює новий підхід до виховання студентської молоді. Виникла соціальна потреба у формуванні творчої особистості майбутнього спеціаліста, який би зміг розв'язувати як щоденні, так і масштабні завдання, що забезпечують не просто виживання, а прогрес нації. Ефективність формування творчої особистості, безперечно, підвищується, якщо забезпечуються:

- а) використання педагогіки народознавства;
- б) засвоєння студентами знань про Вітчизну, народ, його культуру і спосіб життя, вмінь та навичок у їх практичному застосуванні;
- в) співробітництво викладачів і студентів у виборі різних форм і видів діяльності;
- г) організація активної творчої патріотичної діяльності студентів у позааудиторний час.

Кожен з напрямків виховної роботи спрямований на досягнення мети, розв'язання конкретних завдань і передбачає використання відповідних форм та методів роботи. Незмінна єдність, взаємодоповнюваність усіх видів виховання є важливою умовою результативності виховної роботи в цілому. Формування світоглядної культури передбачає збагачення і розвиток світогляду студентів як системи знань і переконань щодо навколишнього світу та свого місця у ньому, кристалізацію життєвих принципів особистісного буття,

вироблення вміння обстоювати їх на практиці, виховання толерантності, поваги до людей, які мають інші світоглядні цінності.

Провідне значення у формуванні світоглядної культури студентів має належно організований навчальний процес, у першу чергу з дисциплін гуманітарної підготовки, як-от: основ філософських знань, історії України, соціології, культурології, економічної теорії, політології та ін., а також дисциплін циклу природничо-наукової та загальноекономічної підготовки, фундаментального та професійного циклу: політичної економії, менеджменту, маркетингу тощо. Важливе значення мають також залучення молоді до активного суспільного життя, виконання громадських доручень, особиста ініціатива й участь у підготовці та проведенні культурно-масових і громадсько-політичних заходів.

Процес формування світоглядної культури здійснюється на плюралістичній основі й передбачає вільне світоглядне самовизначення кожної молодої людини.

Реалізація зазначеного та основних завдань і принципів виховної роботи в коледжі здійснюється в таких пріоритетних напрямках виховання:

1.2.1. Духовне та моральне виховання студента — це складна інтегральна система формування його особистісних якостей, які характеризують ступінь розвитку і саморозвитку моральних цінностей, переконань, мотивів, знань, умінь, почуттів і здібностей, що їх студент виявляє в різних ситуаціях морального вибору та моральної діяльності в порівнянні з тими високогуманними цінностями, принципами, правилами, які в сучасному соціокультурному середовищі заведено вважати нормативними або ідеальними. Таким вихованням забезпечується засвоєння студентами моральної культури суспільства, норм поведінки, міжлюдських стосунків, сприйняття їх як правил, що регулюють власну життєдіяльність, усвідомлення критеріїв добра і зла. У результаті морального виховання досягається єдність етичних знань, моральних почуттів та переконань і потреб у високоморальних вчинках. Важливим показником міри моральності особистості є ступінь зрілості її основних

моральних рис, таких як совість, честь, гідність, доброта, відповідальність, сором, дисциплінованість, принциповість. Висока моральність — це завжди єдність слова і діла, чесність і порядність, сумлінне виконання людиною синівських, професійних, громадянських обов'язків, вірне служіння Україні. Втілюється моральність у конкретних вчинках, діях індивіда незалежно від сфери їх вияву.

У моральному вихованні поєднуються принципи і норми загальнолюдської моралі та національної моральної цінності. Моральне виховання пов'язане з правовим вихованням. Поєднуючись, вони забезпечують формування культури людської поведінки.

Студент є носієм певної моралі і виховується як під час навчально-виховного процесу, так і середовищем особистого буття. У зв'язку з цим важливу роль відіграють соціогуманітарні дисципліни, передусім етика, бесіди на моральну тематику, зустрічі з видатними особистостями, читання художньої літератури, неухильне дотримання правил внутрішнього розпорядку коледжу. Значний потенціал морального впливу на студентів має первинна профспілкова організація студентів, клуби за інтересами.

Отже, у процесі організації життєдіяльності студентів у культурно-освітньо-виховному просторі сучасного вищого навчального закладу складається система цілей, які орієнтують педагогічний персонал на розвиток виховання студента передусім як громадянина, як фахівця, як високоморальної, інтелігентної, творчої, конкурентоспроможної особистості, як культурної людини.

Виховання студента як *громадянина* передбачає становлення патріота, тобто людини з активною громадянською позицією, орієнтованої на демократичні цінності та свободи, здатної до захисту права та виконання своїх громадських обов'язків, відображених у Конституції України.

Виховання студента як *фахівця* орієнтовано на розвиток:

- глибокої зацікавленості, любові до вибраної професії, професійної самосвідомості, ерудиції та компетенції;

- усвідомлення професійного інтересу й відповідальності,
- здатності ставити творчі та ефективно розв'язувати професійні завдання у вибраній сфері професійної діяльності,
- готовності приймати нестандартні рішення;
- відкритості для нових досягнень науки, техніки і практики.

Важливу роль у цьому процесі відіграє особистість викладача, насамперед дисциплін фахового спрямування.

Виховання студента як *високоморальної особистості* має на меті розвиток:

- високого рівня моральних чеснот (чесності, обов'язку, відповідальності, доброзичливості тощо);
- моральної культури, включаючи розуміння високоморальних національних і загальнолюдських цінностей;
- гуманістичних поглядів, переконань і світогляду.

Виховання студента як *інтелігентної особистості* спрямовано на розвиток:

- високої культури спілкування та поведінки;
- високого рівня ерудиції;
- системності та критичного мислення;
- естетичної, художньої культури;
- прогресивних поглядів та переконань;
- толерантності й поважного ставлення до людей іншої національності та інших поглядів і переконань;
- кращих рис і традицій української інтелігенції.

Виховання студента як *творчої особистості* передбачає розвиток:

- методологічної, дослідницької культури;
- творчо-пошукових умінь та здібностей;
- здібностей як до індивідуальної, так і до колективної творчості у вибраній сфері професійної діяльності;

здібностей до креативного, системного застосування знань у розв'язанні професійних теоретичних і практичних завдань.

Виховання студента як *конкурентноспроможної особистості* ставить за мету розвиток:

працьовитості;

стресостійкості;

неперервного професійного саморозвитку;

комунікативних і лідерських якостей;

етично-правової відповідальності;

уміння виконувати та завершувати роботу на високому якісному рівні;

прагнення постійно підвищувати свій рівень інформаційної культури.

Інтеграція всіх наведених якостей уможлиблює виховання студента як *культурної людини*, у зв'язку з чим велика відповідальність покладається на циклову комісію соціогуманітарних дисциплін.

1.2.2. Національне виховання - це історично обумовлена і створена самим народом система ідей, поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв та інших форм соціальної практики, спрямованої на організацію життєдіяльності молоді, виховання її у дусі природно-історичного розвитку матеріальної і духовної культури нації. Система виховання ґрунтується на ідеях національного світогляду, філософії, ідеології, а не на ідеях якогось учення чи якоїсь партії, громадсько-політичної організації. Національна система виховання ґрунтується на засадах родинного виховання, народної педагогіки, наукової педагогічної думки, що ввібрали в себе надбання національної виховної мудрості. Вона охоплює ідейне багатство народу, його морально-естетичні цінності, трансформовані в засобах народної педагогіки, народознавства, принципах, формах і методах організації виховного впливу на молодь (теоретичний аспект), а також постійну і систематичну виховну діяльність сім'ї, державних і громадських навчально-виховних закладів, осередків (практичний аспект).

Національне виховання ґрунтується на таких фундаментальних принципах, як природовідповідність, народність, етнізація виховання, гуманізм, демократизм, зв'язок виховання з життям, трудовою діяльністю народу, поєднання педагогічного керівництва із самодіяльністю студентів, реалізація народознавчого, людинознавчого й особистісного підходів у процесі навчання і виховання та ін.

1.2.3. Патріотичне виховання — його метою є формування у студентів поваги та любові до Батьківщини, відданості, готовності захищати, збагачувати особистою працею, максимально сприяти вивченню та досконалому володінню державною мовою. Принципово важливим є вивчення історії, культури, традицій, звичаїв України, кращих досягнень у галузях науки, освіти, техніки, мистецтва як минулого, так і сучасності. Патріотичне виховання здійснюється з урахуванням специфіки навчальних дисциплін на лекціях, семінарах, практичних заняттях та у позаурочний час.

Значний виховний потенціал мають такі дисципліни, як історія України, українська мова, культурологія, дисципліни професійної підготовки.

Патріотизм — це поєднання знань, почуттів і дій. Патріотичне виховання не протиставляється, а органічно доповнюється національним та інтернаціональним вихованням. У процесі патріотичного виховання культивуються кращі риси української ментальності — любов до України, працелюбність, індивідуальна свобода, зв'язок із природою, щирість і доброта, гостинність, повага до рідних та ін. Істинний патріот — це завжди людина національно зріла.

Інтернаціональне виховання — це залучення молодих людей до економічних, політичних, соціальних, культурологічних та інших цінностей, створених народами світу, формування поваги до міжнародного суспільного досвіду, бажань і вмінь його переймати, допомагати представникам інших етносів, суспільств та держав у розв'язанні наявних питань і проблем. Однією з базових основ цього напрямку виховання є кількісне і якісне зростання обсягу знань студентів про інші етноси (народи), держави, суспільства, їхні досягнення

у різних сферах людської життєдіяльності. Важливо під час навчального процесу постійно наголошувати на інтернаціональному характері науки, звертати увагу на співпрацю народів і держав у розв'язанні проблем глобального характеру.

Інтернаціональне виховання органічно доповнює патріотичне виховання, допомагає глибше усвідомити місце і роль України у світі, чіткіше визначити шляхи її інтеграції у європейське і світове співтовариства.

1.2.4. Правове виховання — це формування соціально зрілої, відповідальної поведінки юнаків та дівчат на основі знань, норм і принципів чинного законодавства України, поваги до прав і свобод інших людей, шанобливого ставлення до державних символів. Правова культура особистості невід'ємна від активної протидії особам, організаціям і установам, що порушують закони, зазіхають на територіальну цілісність і незалежність України, завдають збитків державі та її громадянам.

Важливим складником цього напрямку виховання є правова освіта, яка забезпечується викладанням правових дисциплін, пропагандою чинного законодавства викладачами коледжу, організацією зустрічей студентів і співробітників коледжу з працівниками правоохоронних органів, проведенням “круглих столів”, вечорів запитань і відповідей, виставок тематичної літератури. Організаційно–правова освіта здійснюється передусім викладачами циклової комісії дисциплін гуманітарної підготовки.

Важливим засобом правового виховання в коледжі є створення атмосфери вимогливості щодо сумлінного виконання студентами своїх функціональних обов'язків, додержання положень і правил внутрішнього розпорядку, наказів і розпоряджень директора коледжу.

В організації та проведенні заходів із правового виховання бере участь первинна профспілкова організація студентів.

1.2.5. Трудове виховання — має на меті формування любові до праці та потреби в ній, потреби в набутті знань і вмінь професійно здійснювати діяльність, реалізовувати через неї свої нахили і здібності, виконувати свої

обов'язки професійно, відповідально, якісно. Трудове виховання ефективно впливає на становлення і розвиток волі, здатності цілеспрямовано переборювати труднощі, що виникають на життєвому шляху людини, сприяє усвідомленню цінності праці та її провідної ролі в утвердженні індивіда у суспільстві і розвитку суспільних відносин, учить правильно організовувати трудовий процес, творчо, ініціативно та зацікавлено ставитись до самої праці, її результатів, до людей, які люблять і вміють працювати.

Трудове виховання здійснюється передусім через залучення студентів до конкретних видів діяльності. Основний вид праці студентів — навчання. Належно організований навчальний процес спонукає студентів до цілеспрямованого набуття знань і досвіду, сумлінного виконання своїх обов'язків, оволодіння вибраною професією. Формування поваги та любові до праці і потреби в ній відбувається також через залучення студентів до інших видів діяльності, зокрема громадсько-політичної, науково-дослідної, самоврядної, художньої самодіяльності, спортивних змагань, суспільно корисної праці.

Оволодіння студентами спеціальними дисциплінами, навчальними курсами “Безпека життєдіяльності”, “Основи охорони праці” допомагає формувати культуру праці, слідувати у цій сфері законам розвитку людини, природи і суспільства.

1.2.6. Професійне виховання — взаємозв'язане з трудовим вихованням та є його логічним продовженням. Суттю професійного виховання є становлення студента як фахівця. Розв'язанню даного завдання підпорядковується діяльність усіх структурних підрозділів коледжу і кожного викладача.

Навчальний процес в коледжі є основною ланкою професійного становлення студента. Тому принципово важливо поєднувати теорію і практику, з найбільшою ефективністю передавати студентам необхідний обсяг знань і вмінь, навчити їх систематично працювати над собою, вміло користуватися набутими знаннями в ринковій економіці. Лекції, практичні

заняття, зустрічі з фахівцями, самостійні заняття в бібліотеці, науково-дослідна робота, підготовка курсових і дипломних робіт — далеко не повний перелік форм роботи на шляху професійного становлення молодих людей. Важливою в цьому процесі є особистість викладача, передусім дисциплін фахового спрямування. Одним з складників професійного становлення є оволодіння знаннями та навиками роботи з людьми, психологічна готовність працювати в ринкових умовах та відповідати за результати своєї роботи. Результатом професійного виховання є любов і повага до вибраної професії, глибокі та різнобічні фахові знання і вміння, творчий підхід індивіда до розв'язання наявних проблем, готовність приймати нестандартні рішення, особиста відповідальність за справу, відкритість для нових досягнень науки, техніки і практики.

1.2.7. Естетичне виховання — покликано забезпечувати становлення і розвиток у студентів відчуття, розуміння і потреби у красі, усвідомлення необхідності жити і творити за її законами, з позицій естетичних правил оцінювати явища і процеси навколишньої дійсності. Естетичне ставлення людини до світу пов'язане з емоційним переживанням, насолодою від сприйняття об'єктів, які розглядаються як довершені, гармонійні, прекрасні. Свідомість молодих людей — це відкрите поле для сприйняття різноманітних, нерідко суперечливих, естетичних ідей, поглядів і теорій. Найважливішими завданнями цього напрямку виховання є вироблення зрілих естетичних смаків, уміння відрізнити насправді естетичні цінності від хибних, надуманих, формування потреби в естетизації умов праці та проживання. Також необхідно навчити юнаків і дівчат працювати і спілкуватися з іншими людьми красиво, діставати естетичне задоволення від результатів діяльності.

Формування естетичної культури студентів відбувається як у процесі навчання, так і в позанавчальний час. Теоретичним підґрунтям естетичного виховання є дисципліни соціогуманітарного спрямування, передусім історія, філософія, естетика, соціологія, психологія, культурологія. Чуттєво-емоційна компонента значною мірою реалізується через участь студентів у художній

самодіяльності, гуртках і студіях, заходах, що проводяться в коледжі спільно з первинною профспівковою організацією студентів, естетичне оформлення результатів праці студентів, відвідування театрів, виставок, музеїв, зустрічі з діячами літератури і мистецтва, проведення творчих вечорів, читання художньої літератури та поезії, слухання музики. Значну роль в естетичному вихованні відіграють національні естетичні традиції, народна творчість (фольклор, декоративно-прикладне мистецтво, архітектура та ін.).

1.2.8. Виховання культури поведінки та спілкування спрямоване на набуття сукупності усталених морально-естетичних і соціально значущих якостей особистості, які виявляються в повсякденному житті та умінні співіснувати з іншими людьми.

Виховання культури поведінки ставить за мету засвоєння моральних вимог суспільства, закріплених у нормах, принципах та ідеалах, та їх інтеграцію в особистий досвід. Культура поведінки охоплює:

- зовнішній вигляд;
- автономність та ролі;
- імідж і презентація;
- стиль життя і репрезентування себе.

Виховання культури спілкування, у свою чергу, передбачає формування таких якостей:

- гуманності, толерантності;
- уміння передбачати морально-психологічні наслідки своєї поведінки;
- здатності до компромісів.

1.2.9. Виховання культури навчальної та науково-дослідної діяльності розглядається як цілісна, багатовимірна, багаторівнева, відкрита особистісно- й ціннісно-орієнтована система творчої самореалізації, саморозвитку, самовиховання, заснована на інтеграції логічних, інтуїтивних, евристичних, рефлексивних, емпатійних компонентів.

До найбільш ефективних педагогічних технологій, які забезпечують саморозвиток і самовиховання студентів, належать:

- технологія проблемно-пошукового навчання;
- особистісно-орієнтовані технології організації навчально-виховної діяльності студентів;
- тренінги творчого саморозвитку, особистісного зростання, релаксації, аутотренінгу;
- ігри-дослідження;
- суб'єктно-орієнтовані дослідні практикуми;
- інформаційні технології.

1.2.10. Виховання інформаційної культури у загальному розумінні – це виховання у сфері культури, пов'язаної із функціонуванням та користуванням інформацією в суспільстві.

Модель інформаційної культури особистості становлять три компоненти:

- когнітивний блок* (Інтернет-грамотність; навички поводження з інформацією; уміння організувати пошук необхідної інформації; уміння працювати з відібраною інформацією: структурувати, систематизувати, узагальнювати, подавати у вигляді, зрозумілому іншим людям; уміння спілкуватися з іншими людьми за допомогою сучасних засобів інформації тощо);

- емоційно-ціннісний блок* (зміст інформаційних потреб та інтересів; мотиви звернення до різних джерел інформації та пов'язані з ними очікування; ступінь задоволення інформаційних потреб, самооцінка інформаційної компетентності тощо);

- праксеологічний блок* (способи пошуку та канали одержання необхідної інформації; інтенсивність звернення до різних джерел інформації та їх характеристика; застосування одержаної інформації в різних сферах своєї діяльності; способи розповсюдження нової інформації, форми діяльності в Інтернеті тощо).

Виховання інформаційної культури починається з формування інформаційної складової – знань. Саме вони, трансформуючись далі в уміння і навички, закладають основу когнітивного блоку, а потім безпосередньо

впливають на рівень інформаційної культури студентів. Інформаційна культура студентів стає визначальним фактором їхньої майбутньої трудової діяльності.

1.2.11. Екологічне виховання – спрямовано на утвердження у свідомості студентів знань про природу як єдину основу життя на Землі, переконань про необхідність гуманного ставлення до неї, особисту відповідальність за майбутнє, формування вміння здійснювати діяльність, дбайливо оберігаючи довкілля.

І хоч основні спеціальності в коледжі не мають прямого стосунку до екологічної, нормативні курси все ж мають викладатись зі спеціальним акцентуванням уваги на екологічних питаннях. В екологічному вихованні беруть участь усі викладачі, куратори студентських академічних груп I курсу, первинна профспілкова організація студентів.

Принципово важливим аспектом екологічного виховання є усвідомлення студентами потреби робити у процесі майбутньої професійної діяльності все від них залежне для забезпечення екологічно чистих умов виробництва.

1.2.12. Фізичне виховання — це розвиток і зміцнення здоров'я студентів, їхніх фізичних задатків та здібностей, утвердження активного, здорового способу життя, вироблення вмінь самостійно використовувати форми і методи фізичної культури в процесі власної життєдіяльності. Даний напрям виховання охоплює пропаганду здорового способу життя і конкретну діяльність, спрямовану на фізичне вдосконалення та фізичне загартування молоді. У сучасних умовах вкрай важливою є робота зі студентами щодо роз'яснення шкідливості вживання алкогольних напоїв і наркотичних речовин, куріння; також необхідно провести профілактичні заходи щодо запобігання різноманітним захворюванням.

Фізичне виховання здійснюється на заняттях із фізичної культури, через участь юнаків і дівчат у роботі спортивних секцій, клубів, під час спортивних змагань, туристичних походів.

1.3. Організація виховної роботи

В коледжі створено систему виховної роботи, що дає можливість охоплювати виховним впливом усіх студентів — від першого курсу до останнього, здійснювати виховний процес як у навчальний, так і в позанавчальний час. Виховання студентів забезпечується через діяльність усіх структурних підрозділів коледжу.

1.3.1. Фонди для реалізації заходів виховної роботи

Фонди для реалізації заходів виховної роботи в коледжі формуються за рахунок:

- коштів спеціального фонду коледжу;
- наявних фінансових ресурсів студентського профкому;
- фондів допомоги з боку спонсорів та меценатів;

1.3.2. Суб'єкти, що забезпечують реалізацію виховної роботи в коледжі

Суб'єктами, які організують забезпечення реалізації концепції виховання студентів коледжу, є:

- адміністративна рада;
- педагогічна рада;
- заступник директора з виховної роботи;
- циклові комісії;
- інститут кураторів академічних груп;
- первинна профспілкова організація студентів;
- клуби за інтересами, спортивні секції, творчі об'єднання;
- бібліотека.

Усі зазначені суб'єкти планують свою роботу посеместрово, підбиваючи її підсумки в кінці навчального року з відповідними висновками щодо дальшого поліпшення системи виховання в коледжі на наступний період.

Для того щоб дізнатися про потреби та інтереси студентів, їхню ціннісну орієнтацію, специфіку сприйняття процесів суспільного життя в коледжі провадяться соціологічні опитування студентів.

В організації та здійсненні процесу виховання широко використовуються можливості комп'ютерної техніки, зокрема Інтернет.

Контроль з метою досягнення високих результатів виховної роботи, планування, реалізацію і координацію виховних заходів задля підвищення їх загальних підсумків покладено на заступника директора з виховної роботи.

1.3.3. Виняткова роль викладача у виховному процесі

Виняткову роль у вихованні відіграє викладач коледжу.

Ставлення викладацького складу до роботи, до оточення, високий рівень професіоналізму, ерудиція, самодисципліна, прагнення до творчості сприяє розвитку подібних якостей і у студентському середовищі. Саме інтелігентність, комунікабельність, тактовність створюють таку атмосферу між викладачами і студентами, коли останні стають рівноправними суб'єктами одного процесу освіти і виховання, саморозвитку, соціокультурного визначення.

Робота зі становлення громадянської й соціально-професійної позиції дає дієвий результат тоді, коли вона провадиться не в повчальній раціоналізованій формі, а здійснюється ніби поступово, невимушено, додаючи певної тональності в емоційному та моральному аспектах взаємин стосунків викладача і студентів. Тільки високопрофесійно й ідейно підготовлений та морально вихований викладач може зрозуміти всю масштабність завдань виховання майбутнього спеціаліста, виявити себе як справжнього педагога вищої школи.

Викладач вищого навчального закладу завжди був вихователем, утім сьогодні виховання може і має розумітися не як одночасне передавання знань і оцінних суджень від старшого покоління до молодшого, але і як взаємодія та співпраця викладачів і студентів у сфері їх спільного буття.

Авторитет викладача - інтегральна характеристика його професійної, педагогічної та особистісної позиції в колективі, яка виявляється в процесі

взаєминв з колегами, студентами і справляє вплив на успішність навчально-виховного процесу.

Авторитет викладача складається з двох компонентів: авторитету ролі й авторитету особистості. Нині на перше місце виходить особистість викладача, його яскрава, неповторна індивідуальність, яка здійснює на студентів виховний (педагогічний) вплив.

Авторитет викладача формується з достатньо високого рівня розвитку трьох видів педагогічних умінь: *предметних* (наукові знання); *комунікативних* (знання про своїх студентів і колег); *гностичних* (знання самого себе й уміння корегувати свою поведінку).

Можна диференціювати основні компоненти в діяльності викладача:

1. Конструктивна діяльність — пов'язана з відбором, умінням вибудовувати навчально-виховний матеріал та проектувати розвиток індивідуальності студента.

2. Організаційна діяльність — передбачає організацію своєї поведінки (педагогічні дії в реальних умовах діяльності) на заняттях і поза ними; зворотний зв'язок зі студентами (думка, знання, інтерес).

3. Комунікативна діяльність — спільна діяльність педагога та студента, побудова міжособистісної взаємодії (сприйняття і розуміння людьми один одного) і стосунків у процесі педагогічної діяльності, процес педагогічного спілкування.

4. Рефлексивна діяльність - уміння педагога аналізувати й адекватно оцінювати свою педагогічну діяльність, розвивати самосвідомість, яка виявляється в самопізнанні, самооцінці та саморегулюванні поведінки; прагнення до особистісного зростання, самореалізації та самоконтролю.

Отже, саме ці принципи повинні намагатися реалізовувати у своїй професійній діяльності викладачі коледжу, здійснюючи не тільки освітній процес, але й виховний.

1.3.4. Студентське самоврядування як фактор удосконалення виховного процесу

Дана форма є особливою для самостійної громадської діяльності студентів у реалізації функцій управління життям студентського колективу згідно з цілями та завданнями, які постають перед ними. Вона є елементом загальної системи управління виховним процесом у ВНЗ та передбачає максимальне врахування інтересів та потреб студентів на основі вивчення громадської думки і конкретних ініціатив.

Можна узагальнити такі основні завдання студентського самоврядування:

- формування у студентів відповідального і творчого ставлення до навчання, громадської діяльності та суспільно корисної праці;
- сприяння оволодінню кожним студентом навичками продуктивної самостійної роботи й наукової організації праці, всебічному розвитку особистості завдяки долученню до різних видів діяльності;
- забезпечення принципів об'єктивності та компетентності в реалізації прав студентів;
- формування у членів колективу на основі самостійності навичок прийняття рішень з питань студентського життя, активної життєвої позиції, навичок управління державними і громадськими справами;
- виховання у студентів почуття господаря у своєму навчальному закладі, поваги до закону, норм моралі та правил спільного проживання;
- створення умов нетерпимості до правопорушників, пияцтва та інших антисуспільних виявів;
- надання допомоги викладацькому складу в організації та вдосконаленні навчально-виховного процесу (через своєчасний всебічний аналіз якості знань студентів, причин низької успішності тощо);
- пошук і організація ефективних форм самостійної роботи студентів;
- активізація діяльності громадських організацій у ВНЗ, надання допомоги в реалізації її статутних цілей і завдань;

□ організація вільного часу студентів, сприяння всебічному розвитку особистості кожного члена студентського колективу;

□ організація системи вивчення громадської думки студентів з найважливіших питань життя ВНЗ та створення умов, за яких забезпечується участь кожного зацікавленого студента в обговоренні проблем, прийнятті та виконанні рішень;

□ збереження бібліотечного, аудиторного фонду, фонду гуртожитків, спортивних споруд та інвентарю тощо;

□ установлення та підтримка контактів з молодіжними організаціями різних вищих навчальних закладів міста Чернівці.

Органи студентського самоврядування разом з адміністрацією коледжу намагаються максимально враховувати інтереси та реалізувати ініціативу студентів. Вони беруть на себе деякі важливі функції у виховній роботі та значною мірою "розвантажують" адміністрацію коледжу від низки проблем у сфері організації дозвілля як однієї з ефективних форм виховного процесу, котра охоплює велику кількість студентів разом із викладацьким складом (чим забезпечується зв'язок поколінь) і враховує різноманіття інтересів (інтелектуальні ігри, спортивні заходи, фестивалі художньої самодіяльності тощо).

1.3.5. Роль кураторів академічних груп

Завдання інституту кураторства в сучасних умовах – допомогти розібратись і організувати, а не нав'язувати погляди, не підміняти студента в його діяльності. Важливим є також те, щоб робота кураторів не йшла в розріз зі студентським самоврядуванням, а доповнювала б його, утворюючи єдину демократичну виховну систему. Особливо потрібна допомога куратора у взаємодії студентів із численними структурами і службами, які здійснюють навчальну й позанавчальну діяльність, в організації спеціальних заходів.

Найважливішими напрямками діяльності кураторів є:

□ адаптація першокурсників до нових умов навчання;

□ допомога студентам у розв'язанні їхніх соціально-побутових проблем і організація дозвілля;

□ допомога у формуванні в студентській групі атмосфери дружби, доброзичливості, згуртованості та взаємної підтримки, в усвідомленні причетності її до співтовариства викладачів і співробітників, об'єднаних однією організаційною культурою, системою поглядів і цінностей.

Отже, найважливішим завданням удосконалення роботи куратора є допомога студентам в організації таких заходів, які дозволили б глибоко усвідомити, зрозуміти, відчути і сприйняти традиції коледжу, його ціннісні орієнтації, ті стосунки і норми, які традиційно лежать в основі відносин і взаємодій у цьому навчальному закладі та за його межами (знайомство з історією коледжу, участь у загальноколеджних заходах, організація екскурсій і зустрічей з видатними особистостями тощо).

Удосконалення діяльності кураторів передбачає також цілеспрямовану роботу за такими напрямками:

□ проведення з кураторами спеціальних тренінгів і семінарів, на яких вони одержують інформацію про вікові особливості студентів, про результати діагностики їхніх індивідуальних якостей та інтересів, про специфіку взаємодії зі старшими студентами, про нові методи та підходи у сфері консультування і підтримки студентів;

□ організація в коледжі спеціальної діагностичної й консультативної служби для кураторів і викладачів з метою постійної підтримки і розв'язання складних професійних ситуацій;

□ регулярне проведення кураторських нарад за участі адміністрації для окреслення та розв'язання загальних проблем;

□ організація на базі коледжу конференцій з питань удосконалення роботи кураторів та обміну досвідом роботи в даній сфері;

□ видання пам'ятки та методичних рекомендацій для допомоги кураторові з оновленою інформацією про особливості роботи зі студентами.

2. Положення про куратора академічної групи

2.1. Загальні положення

- 2.1.1. Основною організаційною одиницею освітнього процесу в Чернівецькому коледжі дизайну та економіки є студентська академічна група, робота з якою є найважливішим напрямом у системі навчально-виховної діяльності циклової комісії, відділення та коледжу. Консультаційно-методичне керування роботою групи здійснює куратор.
- 2.1.2. У своїй діяльності куратор керується чинним законодавством України "Про вищу освіту", наказами Міністерства освіти і науки України, Статутом коледжу, рішеннями педагогічної ради коледжу, наказами та розпорядженнями директора коледжу, програмою виховання в коледжі, правилами внутрішнього розпорядку коледжу та цим Положенням.
- 2.1.3. Запровадження інституту керівників (кураторів) у практику навчально-виховної роботи коледжу провадиться з метою підвищення ефективності цієї роботи за рахунок покращання її організації, контролю, використання принципу індивідуального підходу, що враховує особистісні та вікові особливості кожного студента. Формування студентського колективу на початковому етапі є метою створення основи для його дальшої роботи на принципах самоврядування.
- 2.1.4. Куратор здійснює свою діяльність у взаємодії з заступником директора з виховної роботи, завідуючими відділеннями, головами циклових комісій, студентським профспілковим комітетом.

2.2. Призначення куратора та засади діяльності

- 2.2.1. Кваліфікаційною вимогою для призначення куратора є вища професійна освіта зі стажем роботи в коледжі на посаді викладача не менше від 1

року та особиста готовність до виховної роботи, високий рівень загальної культури та комунікабельність.

2.2.2. Призначення кураторів груп здійснюється наказом директора коледжу.

2.2.3. Куратор веде кожну групу протягом всього терміну навчання.

2.2.4. Діяльність куратора фіксується в індивідуальному плані роботи викладача, поряд з його основним навчальним навантаженням, у розділі «Організаційна робота».

2.3. Організація роботи кураторів

2.3.1. Загальна координація діяльності кураторів провадиться заступником директора з виховної роботи з урахуванням загального плану виховної роботи в коледжі.

2.3.3. Щомісячний план роботи кураторів передбачає:

- систематичні зустрічі куратора з академічною групою для проведення планових та позапланових заходів;
- систематичні зустрічі куратора з викладачами, що ведуть заняття у цій академічній групі, для одержання інформації про успішність опанування професійних програм та дисциплінованість студентів;

2.3.4. Окремом графіком для студентів усіх академічних груп передбачаються години корпоративної культури.

2.4. Основні завдання роботи куратора

2.4.1. Головним завданням у діяльності куратора є реалізація на рівні академічної студентської групи комплексного процесу виховання у таких напрямках:

- ставлення до суспільства (громадянське виховання, орієнтоване на формування суспільних якостей особистості - громадянської самосвідомості, поваги до закону, суспільної активності, відповідальності, професійної етики);

- ♦ громадські відносини (виховання людяності як із громадянсько-правової, так і з моральної позиції - поваги до прав і свобод особистості, релігійної та етнічної толерантності, гуманності, порядності);
- ♦ ставлення до культури (виховання поваги до культурних цінностей та досягнень людства, виховання духовності);
- ♦ ставлення до професії (опанування професійної етики, розуміння суспільної місії своєї професії, формування відповідальності за рівень своїх професійних знань та якість праці);
- ♦ особисті стосунки (сімейне, екологічне виховання, пропаганда здорового способу життя).

2.5. Обов'язки куратора

- 2.5.1. Знайомити студентів з організацією навчального процесу, Статутом коледжу, правилами внутрішнього розпорядку коледжу, правилами проживання в гуртожитку, наказами директора коледжу.
- 2.5.2. Сприяти адаптації студентів I курсу до нової системи навчання, паралельно ознайомлювати їх із правами та обов'язками відповідно до законодавства України про освіту, знайомити з історією, традиціями та сучасною організаційною структурою коледжу.
- 2.5.3. Формувати в групі згуртований студентський колектив; створювати в ньому атмосферу доброзичливості, взаємодопомоги, відповідальності.
- 2.5.4. Допомогати у формуванні активу групи, котрий надалі буде самостійно координувати діяльність академічної групи.
- 2.5.5. Надавати допомогу активу академічної групи в організаційній роботі, сприяти залученню студентів до науково-дослідної роботи та розвитку різних форм студентського самоврядування.
- 2.5.6. Постійно організовувати і провадити моніторинг якості навчання і дисципліни студентів.
- 2.5.7. Підтримувати зв'язки з викладачами, які провадять заняття в групі.

- 2.5.8. Негайно інформувати керівництво коледжу про факти порушення студентами навчальних обов'язків.
- 2.5.10. Брати безпосередню участь у службових розслідуваннях за фактами порушення дисципліни в академічній групі.
- 2.5.11. Інформувати у разі необхідності батьків та керівників підприємств, установ, організацій, які сплачують за навчання, про якість навчання та дисципліну (поведінку) студента.
- 2.5.12. Виховувати у студентів дбайливе ставлення до навчально-матеріальної бази коледжу.
- 2.5.13. Проводити індивідуально-консультативну роботу групи, враховуючи індивідуальні особливості кожного студента, його сімейно-побутові умови, звертати увагу на погляди та інтереси студентів, виявляти їхні здібності, залучати до участі у громадському житті коледжу, культурно-масових та спортивно-оздоровчих заходах.
- 2.5.14. Будувати роботу куратора на індивідуальному (особистісно-орієнтованому) підході до студентів, на обізнаності у сфері їхніх інтересів, схильностей, побуту тощо та надавати консультативну допомогу в розв'язанні життєвих проблем.
- 2.5.15. Своєчасно надавати звітні документи для поточного контролю проведеної роботи керівництву коледжу.

2.6. Права куратора

- 2.6.1. Вносити пропозиції щодо вдосконалення навчально-виховної роботи зі студентами, організації їхнього дозвілля та побуту.
- 2.6.2. Одержувати необхідну для ефективної роботи куратора інформацію в навчально-методичному кабінеті та в первинній профспілковій організації студентів коледжу.
- 2.6.3. Підтримувати контакти з батьками або родичами студентів.
- 2.6.4. Відвідувати лекції та семінарські заняття, бути присутнім на іспитах у своїй групі.

- 2.6.5. Брати участь у всіх заходах, що проводяться в групі, у роботі первинної профспілкової організації студентів коледжу, вносити пропозиції щодо поліпшення роботи цих органів.
- 2.6.6. Подавати рекомендації щодо заохочення і підтримки кращих студентів.
- 2.6.7. Здійснювати перевірку житлово-побутових умов студента.

2.7. Показники якості роботи куратора

- 2.7.1. Якість роботи куратора оцінюється на підставі анкетування студентів його академічної групи.

3. Загальні рекомендації до планування та організації роботи куратора

3.1. Основні завдання організаційно-виховної роботи куратора

Сучасний період розвитку суспільства в нашій державі відкриває широкі можливості для оновлення змісту освіти, що дає змогу формувати духовно багату генерацію. Це обумовлює новий підхід до виховання студентської молоді. Виникла соціальна потреба у формуванні творчої особистості майбутнього спеціаліста, який зміг би розв'язувати як щоденні, так і масштабні завдання, що забезпечують не просто виживання, а прогрес нації. Ефективність формування творчої особистості, безперечно, підвищується, якщо забезпечуються: а) використання педагогіки народознавства; б) засвоєння студентами знань про Батьківщину, народ, його культуру і спосіб життя, умінь та навичок у їх практичному застосуванні; в) співпраця викладачів і студентів у виборі різних форм і видів діяльності; г) організація активно-творчої патріотичної діяльності студентів у позааудиторний час.

Одним з основних завдань системи виховної роботи в академічній групі студентів є планування, яке являє собою розробку системи заходів, спрямованих на реалізацію мети, завдань національного, громадянського та патріотичного виховання студентської молоді. Процес організаційно-виховної роботи у вищих навчальних закладах України не може бути стихійним, він передбачає співпрацю, співдружність викладача-наставника і студентів. Робота наставника академічної групи студентів обов'язково повинна мати плановий характер.

Приблизну схему заходів організаційно-виховної роботи куратора академічної групи студентів можна подати в такому вигляді:

- знайомство з групою студентів (зустрічі, індивідуальні бесіди, групові збори);
- відвідування гуртожитку (не менше від одного разу на місяць), наявність розгорнутого списку студентів групи із зазначенням прізвища, імені

та по батькові, прізвищ батьків та їхніх адрес, телефонів, номерів кімнат студентів тощо;

— обговорення питань успішності й дисципліни (забезпечення навчальними посібниками, іншою літературою; організація консультацій; аналіз роботи в бібліотеці, взаємовідносини з викладачами та ін.);

— індивідуальна робота;

— зустрічі з цікавими і видатними людьми;

— екскурсійна робота, культпоходи в театри, відвідування художніх та інших виставок тощо;

— участь у спортивних змаганнях коледжу і за його межами;

— участь у загальноколеджних заходах, художній самодіяльності;

— планування, організація і проведення позааудиторної виховної роботи зі студентами;

— складання письмових звітів про організаційно-виховну роботу зі студентами академічної групи за навчальний рік (подавати звіти заступникові директора з виховної роботи).

План організаційно-виховної роботи, який органічно поєднує процес навчання й виховання, складається наставником академічної групи за участі групи, активу, кожного студента на навчальний рік за календарним принципом. (Зразки приблизного плану роботи куратора див. у додатках.)

Складність процесу становлення колективу академічної групи має об'єктивні причини, головна з яких – переважно індивідуальний характер основних видів діяльності студента. Тож необхідно, щоб члени групи були поставлені в такі умови, які б стимулювали формування психологічної і поведінкової єдності групи, щоб саме організація життєдіяльності об'єктивно ставила її членів у відносини відповідальної залежності.

Великі можливості в цьому плані закладені в ідеї змагання, яке є не тільки засобом розвитку творчої ініціативи й активності особистості, засобом залучення до управління справами колективу академічної групи, виховання високих моральних якостей, але й дійовим засобом зміцнення відносин

співпраці, взаємодопомоги, дисципліни та організованості. У коледжі, як і в інших навчальних закладах, приділяється увага організації та розвитку змагання студентів, причому центр цієї роботи переноситься в академічну групу. Щороку проводяться огляди-конкурси «Краща академічна група», «Студент року» та ін. При цьому на перший план висувається якість знань студентів, формування дієздатного колективу групи. (Положення про кращу академічну групу студентів див. у додатках.)

3.2. Роль психологічної служби коледжу у підвищенні ефективності виховної роботи

Створення психологічної служби відповідає загальносвітовій тенденції гуманізації освіти, сприяє впровадженню особистісно-орієнтованого підходу в навчально-виховний процес.

Завданнями психологічної служби коледжу є:

1. Підвищення психологічної культури всіх учасників навчального процесу, гуманізація їхніх взаємин.
2. Підвищення ефективності навчально-виховного процесу через психологічну адаптацію студентів, оптимізацію міжособистісних стосунків та сприяння розвитку особистісного та інтелектуального потенціалу студентів.
3. Психологічна підготовка студентів до професійної діяльності, формування професійних якостей майбутнього фахівця.
4. Сприяння формуванню у студентів здібностей до професійного, особистісного, соціального самовизначення, що забезпечує можливість свідомого та відповідального ставлення до власного життя.
5. Дослідження проблеми психічного здоров'я студентів, пропагування здорового способу життя, визначення психогенних факторів, організація профілактичних заходів.
6. Надання психологічної допомоги працівникам коледжу з питань життєдіяльності та міжособистісних стосунків.

Психологічна служба може запропонувати основні напрямки роботи консультанта психологічної служби з кураторами студентських груп, яка орієнтується на розширення професійної сфери викладача, урізноманітнення взаємодії «викладач – студент», зміну позиції викладача-куратора з традиційної авторитарно-педагогічної на позицію викладача-консультанта, що відповідає принципу педагогіки співробітництва.

Основною формою роботи передбачається обмін досвідом професіоналів за типом діяльності професійної спілки (так званої баліндтовської групи) з періодичністю зустрічей 1-2 рази на місяць, кількісним складом 10-12-15 учасників та ведучим – практичним психологом.

Активні методи взаємодії (аналіз випадків, дискусія, мозковий штурм, рольова гра) мають бути збалансовані з «умовно-пасивними» - міні-лекція, розповідь, спостереження, самоаналіз.

Орієнтовним змістом роботи ми визначаємо такі питання:

1. Позиція консультанта та особистісна позиція.
2. Індивідуальні особливості студента.
3. Група, типологія групи.
4. Інформаційна база консультанта.
5. Професійне консультування, майбутня професія.
6. Міні-лекції для колег з питань нової літератури, проблем тощо.

Робота з кураторами може передбачати організацію постійно діючого психологічного **тренінгу**.

ДОДАТКИ

Додаток 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з виховної
роботи

« ____ » _____ 200__ р.

П Л А Н

виховної роботи куратора

академічної групи _____ курсу _____
ДВНЗ «Чернівецький коледж дизайну та економіки»
на _____ семестр 200__ /200__ навчального року

1. Паспорт групи

2. У групі всього _____ студентів, у тому числі відмінники

навчається на 4 і 5 _____

навчаються лише на 3 _____

мають незадовільні оцінки за попередній семестр _____

Нові студенти в групі _____

3. У групі сиріт _____

4. Актив групи _____

5. За попередній семестр: а) відвідування навчальних занять _____

б) успішність _____

в) якість знань _____

2. Заходи

№	Захід	Термін виконання	Відповідальний виконавець
1. Навальна робота (заходи, спрямовані на розпізнавання активності студентів, формування культури навчальної праці, допомоги невстигаючим студентам)			
2. Організаційна робота (організація роботи студентів у лабораторіях, робота з активом групи, збори студентів)			
3. Громадянсько-патріотичне виховання студентів			
4. Морально-правове виховання			

№	Захід	Термін виконання	Відповідальний виконавець
5. Художньо-естетичне виховання			
6. Фізичне виховання			
7. Трудове виховання			
8. Робота з органами студентського самоврядування			

Зразки анкетування та програми вивчення студентської групи. Приблизна тематика для бесід і виховних годин

Для оперативного збирання інформації доцільніше використовувати метод анкетування.

Анкета 1

1. Прізвище.
2. Ім'я.
3. По батькові.
4. Рік, місяць, число народження.
5. Сімейний стан, склад родини.
6. Ім'я, по батькові батьків, їхнє місце роботи.
7. Які пільги маєте?
8. Адреса батьків.
9. Домашній телефон.
10. Медична група за станом здоров'я (основна, спецгрупа).

Анкета 2

1. Прізвище.
2. Ім'я.
3. По батькові.
4. Які громадські обов'язки виконували в школі?
5. В яких олімпіадах брали участь?
6. Яким спортом займалися?
7. Як ви оцінюєте власні організаторські здібності? (Добре, не дуже добре, задовільно, практично не маю досвіду, незадовільно.)

Куратору слід ознайомити студентів зі структурою коледжу, відділення, їхніми правами та обов'язками, правилами користування бібліотекою коледжу, правилами проживання в гуртожитку, умовами навчання за обраною спеціальністю.

Одну з перших кураторських годин слід присвятити особливостям поточного та підсумкового контролю навчальної діяльності студентів, формуванню культури навчальної праці студента, особливостям підготовки до екзаменаційної сесії.

Пропонуємо перелік питань для обговорення із студентами.

Формування культури навчальної праці студента

1. Конспект та проблеми його написання.
2. Використання базового підручника з максимальною корисністю.
3. Робота зі списком рекомендованої літератури.
4. Ефективне читання та систематизація виписок.

Особливості організації навчального процесу на відділенні

1. Форми та методи навчальних занять.
2. Вимоги до поведінки студентів під час навчальних занять.
3. Особливості підготовки студентів до навчальних занять різного типу.

Особливості поточного контролю за навчальною діяльністю студентів

1. Особливості організації поточного та підсумкового контролю.

Особливості підготовки студентів до екзаменаційної сесії та участь у ній

1. Правила допуску студентів до сесії.
2. Правила проведення іспиту.
3. Проблема своєчасності та відповідності записів у екзаменаційні відомості та залікові книжки.
4. Умова перескладання іспиту.
5. Підстави нарахування стипендії студентам, які успішно склали сесію.

Як працювати над життєвим планом?

1. Технологія пошуку мети.
2. Необхідність організованості та дисципліни.
3. Уміння приймати рішення.

Як можна зробити час перебування у ВНЗ максимально корисним?

1. Особливості планування діяльності.
2. Для чого потрібно навчатися?
3. Що таке саморозвиток та самовдосконалення?

Як найповніше засвоїти те, що дає коледж?

1. Мистецтво спілкування.
2. Правила раціонального використання свого часу.
3. Основи колективної діяльності.
4. Поділ завдань на основні та другорядні.
5. Уміння оптимізувати та інтенсифікувати навчальну діяльність.
6. Аналіз результатів діяльності.

Що таке саморозвиток?

2. Уміння відповідати за свої вчинки.
3. Набування досвіду.
4. Кризові ситуації і їх розв'язання.
5. Розширення світогляду.

Як користуватися своєю свободою?

1. Складання індивідуального розкладу на день, на тиждень.
2. Основи самоконтролю.
3. Уміння відпочивати.

Велике значення мають виховні години, особливо на перших курсах навчання, які мають сприяти розвитку студентів, їхній самореалізації. Серед методів проведення виховних годин — бесіди, розповіді, дискусії, екскурсії,

ділові ігри. Слід звернути увагу куратора на так звані профілактичні бесіди. Наведемо кілька прикладів.

Рання діагностика наркоманії та токсикоманії

1. Як можна визначити, що хтось почав вживати наркотичні речовини?
2. Класифікація тривожних симптомів від куріння коноплі, вживання ХТС (екстазі), вживання транквілізаторів, інгалянтів, галюциногенів тощо.

Проблема вживання алкоголю в наші дні

1. Вживання чи зловживання.
2. Ризики вживання алкоголю.
3. Культура вживання алкоголю.

Досить цікавою для куратора є методика залучення самих студентів до проведення виховних годин. Це відбувається так. Студентська група поділяється на кілька мікрогруп. Спочатку куратор може доручити підготовку спільних заходів кожній мікрогрупі окремо, а потім може запропонувати студентам готувати той матеріал, який, на їхню думку, викличе найбільший інтерес у присутніх. Цінність даної методики полягає в тому, що підвищується активність студентів, формується комунікативні та організаторські вміння. У роботі куратора існує проблема вибору тематики виховних годин. Вікова різниця, яка об'єктивно наявна між куратором та студентами, призводить до деяких непорозумінь, тому цю проблему можна розв'язати за допомогою мозкового штурму. У результаті куратор дістає велику кількість цікавих ідей та пропозицій, що підтверджує прагнення студентів до співпраці з куратором.

Слід назвати ще один досить важливий функціональний обов'язок куратора – це вивчення та дослідження процесу поведінки та діяльності як окремих студентів, так і академічної групи в цілому. Дослідження мають тривати протягом усього навчання і бути спрямовані на розв'язання конкретних виховних завдань.

Методи вивчення особистості студента та академічних груп поділяються залежно:

- 1) від характеру участі студентів в їх проведенні — на пасивні (спостереження, кількісний і якісний аналіз продуктів діяльності) та активні (анкетування, тестування, соціометричні вимірювання);
- 2) від часу проведення — на одномоментні (анкетування, тестування) та тривалі (цілеспрямоване спостереження);
- 3) за сутністю — на неекспериментальні (спостереження, анкетування, бесіда тощо), діагностичні (тести, шкалування), експериментальні.

Для об'єктивності анкетування бажано провадити його анонімно.

Пропонуємо приклади програм вивчення особистості студента та академічної групи в цілому.

Програма вивчення студентської групи

Склад студентської групи. Віковий склад. Співвідношення між особами різної статі, між міським та сільським складом студентської групи.

Рівень розвитку групи. Лідери в групі, їхній вплив на життєдіяльність групи. Угрупування в студентській групі. Актив групи, його вплив на життя групи. Традиції групи. Стиль взаємин у групі. Культура взаємин між студентами. Причини особистих та групових антипатій.

Пізнавальний рівень студентів, рівень їхньої освітньої підготовки. Успішність та працездатність студентів. Система навчальної роботи в групі. Способи взаємодопомоги. Спрямованість групи на навчання. Коло інтересів групи. Рівень відповідальності та навчальної дисципліни студентів.

Рівень морально-духовного розвитку групи. Рівень загальної культури студентів. Особливості вияву почуттів та особистих реакцій студентів.

Рівень фізичного розвитку студентів. Загальний стан здоров'я. Кількість студентів, які мають відхилення від норми. Ставлення до спорту. Спосіб життя. Потреби у фізичному розвитку.

Рівень трудового виховання студентів. Ставлення студентів до праці та громадської діяльності. Сформованість умінь та навичок студентів у сфері трудової, навчальної діяльності. Професійна спрямованість студентів. Організаційні вміння. Уміння планувати та контролювати свою діяльність.

Рівень естетичного виховання та розвитку творчих здібностей. Сформованість почуття прекрасного, естетичних смаків, здатність керуватися ними в повсякденній діяльності. Розвиток творчих здібностей студентів. Коло творчих інтересів. Досвід творчої діяльності.

Наявні негаразди в студентській групі та способи їх подолання.

Програма вивчення особистості студента і складання його характеристики

1. Демографічні відомості. Прізвище, ім'я, по батькові студента, рік народження, число та місяць. Прізвище, ім'я та по батькові матері та батька, їхні професії, місце роботи, посада, домашня адреса, телефон.

2. Умови розвитку та виховання в родині. Склад родини, матеріально-побутові умови, вплив батьків на виховання та навчання студента.

3. Рівень фізичного розвитку. Стан здоров'я, володіння санітарно-гігієнічними навичками, спосіб життя, спортивні інтереси.

4. Моральні якості. Загальний рівень морального розвитку, знання морально-етичних норм і правил, поведінка, соціально-моральний статус у групі, рівень та особливості спілкування в групі, рівень правової культури, законотворчості, здатність до самооцінки, особливості вияву дисциплінованості, відповідальності, совісті, соціальної зрілості й активності, милосердя.

5. Розумовий розвиток. Загальний розумовий розвиток, рівень інтелекту, потенційні розумові можливості, інтереси, нахили, ставлення до знань, навчання, сформованість пізнавальних мотивів, рівень володіння методами самоосвіти, успішність, її адекватність розумовим можливостям.

6. Трудове виховання. Сформованість ставлення до праці різних видів,

мотиви трудової діяльності, уміння та навички праці із самообслуговування, культура праці, рівень і стійкість професійної орієнтації.

7. Естетична вихованість. Сформованість естетичних смаків, творчі здібності.

8. Компоненти психічного розвитку. Розвиток уваги, культури мови, почуттів, особливості пам'яті та мислення, волі, виявів характеру. Темперамент.

9. Висновки. Позитивні якості особистості, недоліки та складності, шляхи подолання.

Досить важливою ланкою в роботі куратора є планування виховної роботи.

Приблизна тематика проведення зібрань і дискусій студентів академічної групи

Однією із форм організаційно-виховної роботи наставника в академічній групі студентів є підготовка й проведення тематичних зібрань і диспутів. Ось деякі теми і проблемні питання до них:

Наша група - колектив

1. У своїй групі ви навчатиметесь три–чотири роки. Ці роки залишать найсвітліші спогади, якщо група - дружний, веселий колектив. Чи впевнені ви, що група не залишить вас у біді, завжди допоможе, протягне руку?
2. Чому деякі студенти ні з ким не дружать, уесь час наодинці, живуть осібно? Адже вони збіднюють собі життя, не приносять користі колективу групи. Як ви до них ставитесь?
3. Хто такий, на вашу думку, друг? Хто такий товариш? Чи дружать студенти в групі? Як група розцінює цю дружбу? Кого ви вважаєте справжнім товаришем?
4. Студент дорожить колективом лише тоді, коли він учасник усього доброго, що робить колектив. Чи всі беруть участь у справах групи?

5. Колектив у групі створюється і перевіряється лише за конкретними справами (навчання, суспільно-корисна праця, культурний відпочинок), а не розмовами. З чого слід розпочинати створення колективу у своїй групі?
6. Чи є у вашій групі протистояння "міських" і тих, хто мешкає в гуртожитку? Що ви особисто робите, щоб об'єднати групу в дружний колектив?

Ми в майбутньому

Життя і навчання в коледжі мають бути тісно пов'язані з майбутнім кожного. Хочете знати, якими ви будете завтра - дивіться, як ви працюєте сьогодні, що робите, аби стати кращими, більш корисними людям.

1. Як ви вчитеся? В коледжі ви набуваєте знань, які вам будуть потрібні для роботи в ринкових умовах. Від того, що ви візьмете сьогодні, залежить, якими ви будете завтра. Чи мають рацію ті студенти, які вважають, що можна вчитися на "трійки" і стати висококваліфікованим спеціалістом?
2. Людина не може уявити себе в майбутньому, якщо в неї немає мети в житті. Чи можна жити, не думаючи про майбутнє?
3. Людина з вищою освітою - це висококультурна, всебічно розвинена людина. Чим ви цікавитесь, крім своєї майбутньої спеціальності? Як ви збагачуєте свій духовний світ? Яку основу для цього ви закладаєте сьогодні?

Учись любити і розуміти мистецтво

Немає людей, які нічим у житті не цікавляться. Один любить театр, другий - музику, третій провадить вільний час з цікавою книгою. Але є й такі, які витрачають своє дозвілля на гру в карти, розпивання спиртного й т. ін.

1. Як зробити духовний світ людини більш глибоким, культурно насиченим?
2. Що, на вашу думку, визначає духовний світ людини? Які ваші інтереси?
3. Ваше ставлення до літератури і мистецтва. Який вид мистецтва вам

найбільш подобається?

4. Як ви розумієте класичну музику? Чи можна любити одночасно класичну й естрадну музику?
5. Чи любите ви образотворче мистецтво? Що ви знаєте про вітчизняних і зарубіжних майстрів художньої творчості? Як ви ставитесь до абстрактного мистецтва?
6. Що ви читаете? Чи любите вірші? Ваша думка про сучасну літературу.
7. Що таке художній смак? Чим визначається добрий і поганий смак?

Посперечаємось про смаки

Як правило, люди без великих духовних запитів, які не мають достатнього культурного виховання, неохайні в побуті, їхні смаки однобокi, коло інтересів вузьке. Що таке естетичні смаки? Чи замислювалися ви над цим?

1. Чим визначаються добрі й погані смаки? Як ви вважаєте, смаки і поведінка людини віддзеркалюють її духовний світ?
2. Чи можна за смаками людини судити про її характер, внутрішній світ? Чи може добра людина мати поганий смак?
3. Добрий смак - вимогливий. Як ви це розумієте?
4. Чи впливає навколишнє середовище на виховання смаку?

Поговоримо про красу людську

Що ви розумієте під красою людини? Інколи під вродливою зовнішністю ми бачимо цинізм, лінощі, егоїзм, безпринципність. Як ви ставитесь до цього?

1. Що приваблює вас у людині і що може відштовхнути від неї оточення? Що значить бути культурним?
2. Чому ми інколи не вміємо відрізнити прекрасне від потворного в людині і як цього навчитись?
3. У чому велич і краса праці?
4. Чесність, сміливість, скромність, гуманність, працелюбність - хіба ці чесноти не роблять людину красивою? Хіба краса людини не втілена у красі її діяння?

5. Яку роль відіграє колектив (у даному разі ваша група) у вихованні духовно красивої людини?
6. Яка роль самоосвіти у вихованні культурної людини?

Додаток 3

Перелік типових напрямів та форм роботи куратора

НАПРЯМ РОБОТИ	ФОРМА РОБОТИ	Орієнтовний термін проведення
1. Вивчення ділових та морально-психологічних якостей студентів навчальної групи	1.1. Попереднє вивчення анкетних даних студентів групи з метою виявлення активу групи (для його формування або оновлення) та осіб, що потребують особливої уваги	Вересень
	1.2. Індивідуальна співбесіда з кандидатурами активу для I курсу для виявлення їх ставлення до виконання своїх повноважень, загальної оцінки стану справ у групі, ділових та моральних якостей окремих студентів	Вересень
	1.3. Проведення соціометричного опитування студентів групи з метою виявлення неофіційних лідерів, угруповань та мікрогруп у студентському колективі	Вересень-жовтень
	1.4. Встановлення системи моніторингу розвитку ділових та морально-психологічних якостей студентів групи - Установлення порядку періодичного збирання психолого-педагогічної інформації у викладачів, які провадять заняття в цій групі - Вивчення ділових та морально-психологічних якостей студентів за результатами виконання ними окремих доручень, поведінки в колективі - Налагодження зв'язків з батьками студентів, що потребують особливої уваги - Установлення системи оперативного інформування про події у групі старостою та іншими активістами	3 жовтня на весь період
	1.5. Подання пропозицій та узгодження тексту психолого-педагогічних характеристик, то надаються студентам групи	У разі потреби.
2. Підбір активу. Установлення системи управління та самоврядування	2.1. Проведення організаційних зборів у групі з постановкою завдань на навчальний рік (семестр), узгодження системи управління та самоврядування	Друга половина вересня
	2.2. Розподіл постійних доручень серед студентів групи, інструктаж відповідальних за конкретні	3 жовтня на весь період

<p>я в групі</p>	<p>напрями роботи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - старости групи; - заступника старости; - профгрупорга. <p>2.3. Установлення порядку оповіщення студентів групи, зворотного зв'язку з куратором групи, місця і часу проведення зборів групи з урахуванням розкладу занять</p> <p>2.4. Уточнення плану роботи куратора групи на рік з урахуванням пропозицій, що надійшли від студентів</p> <p>2.5. Обговорення (у разі потреби, але не менше ніж один раз на місяць) актуальних питань життєдіяльності групи відповідно до плану роботи на рік, періодичне заслуховування відповідальних за конкретні напрями роботи на зборах групи</p> <p>2.6. Обговорення підсумків навчально-виховної роботи в навчальній групі за семестр</p>	<p>Жовтень</p> <p>Вересень</p> <p>Весь період щомісяця</p> <p>Лютий, червень</p>
<p>3. Виявлення актуальних проблем діяльності студентського колективу та сприяння їх розв'язанню</p>	<p>3.1. <i>Покращання якості навчання студентів групи.</i> Виділення студентів, які мають заборгованості. Пропаганда передового досвіду студентів, які беруть активну участь у науковій творчості. Установлення системи громадського контролю студентського активу. Подання щодо заохочення студентів, що мають найкращі показники у навчанні.</p> <p>3.2. <i>Дисципліна, навчання та відвідування занять.</i> Збір та узагальнення даних про відвідування занять студентами групи. Через студентський актив та через батьків установлювати справжні причини систематичних пропусків занять певними студентами. Запровадження заходів педагогічного впливу на цих осіб (індивідуальні співбесіди, заслуховування на зборах групи, інформування батьків)</p> <p>3.3. <i>Умови навчання та відпочинку студентів групи.</i> Виявлення осіб, які потребують матеріальної допомоги та мають проблеми зі здоров'ям, узгодження таких списків з активом групи та студентською поліклінікою. Періодичне відвідування кімнат у гуртожитку, де мешкають студенти групи.</p> <p>3.4. <i>Участь студентів у громадському житті коледжу.</i> Виявлення студентів, схильних до участі у художній творчості, залучення їх до підготовки заходів за планом виховної роботи. Відвідування разом зі студентами групи масових наукових, культурних і спортивних заходів в коледжі. Проведення спільних</p>	<p>Увесь період (особливо на початку та наприкінці семестру)</p> <p>Увесь період (особливо на початку семестру)</p> <p>Увесь період</p> <p>Увесь період</p>

	заходів у складі групи за ініціативою студентів (екскурсії, культпоходи, спортивні заходи тощо)	
4. Звітування про результати роботи куратора групи	4.1. Оперативне інформування про актуальні питання життєдіяльності групи 4.3. Повідомлення про результати роботи куратора за семестр (рік) у формі звіту заступнику директора з виховної роботи	У разі потреби Червень

Додаток 4

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Чернівецького коледжу
дизайну та економіки
_____ М.І. Пекарський
« ___ » _____ 20__ р.

ПОЛОЖЕННЯ

про кращу академічну групу студентів Чернівецького коледжу дизайну та економіки

1. Загальні положення

1.1. Атестація академічних груп студентів на присвоєння звання "Краща академічна група студентів" проводиться в коледжі.

1.2. Метою атестації академічних груп студентів на присвоєння звання "Краща академічна група студентів" є систематична організаційно-виховна робота та стабільність зусиль кожного студента в якісному (відмінному) навчанні, дотриманні навчальної дисципліни, оволодінні основами майбутньої спеціальності, участі в науковій роботі, набутті ціннісних орієнтацій, соціального досвіду, духовності і культури поведінки, розвитку особистості, виробленні в собі організованості й послідовності у вирішенні поточних та перспективних завдань тощо.

1.3. Важливою метою атестації академічних груп на присвоєння звання

"Краща академічна група студентів" є також залучення студентів до активної участі в громадській роботі коледжу (участь у роботі органів студентського самоврядування, у спортивних змаганнях, художній самодіяльності, профспілковій роботі, клубах КВК, української народної пісні, гумору й танцю, посвячення першокурсників до студентства та ін.).

1.4. Організаційно-методичне й фахове керування проведенням атестації на присвоєння звання "Краща академічна група студентів" здійснюють заступник директора з виховної роботи, завідувачі відділень, профспілковий актив, куратори академічних груп студентів.

2. Умови та порядок присвоєння звання

"Краща академічна група студентів"

2.1. Звання "Краща академічна група студентів" присвоюється, підтверджується або не підтверджується наказами директора.

2.2. Звання "Краща академічна група студентів" присвоюється групам, які досягають високого рівня у навчально-виховному процесі, науковій, громадській роботі та інших напрямках студентського життя.

2.3. Подання на присвоєння звання "Краща академічна група студентів" здійснюють завідувачі відділень.

2.4. Атестаційні комісії аналізують стан діяльності академічних груп студентів та оцінюють їх, визначають кращу академічну групу коледжу.

2.5. Присвоєння звання "Краща академічна група студентів" з врученням "Диплому..." встановленого зразка проводиться наказом директора коледжу.

3. Критерії оцінки

3.1. Стан якості навчання, навчальної, виконавчої дисципліни, культури поведінки студентів академічної групи, наявність плану проведення організаційно-виховних заходів та його реалізація.

3.2. Участь студентів академічної групи у різних видах діяльності (навчально-пізнавальній, науково-дослідній, громадсько-корисній, трудовій, спортивно-оздоровчій тощо), клубах, гуртожитках, за інтересами, в

позааудиторних культурно-просвітницьких заходах.

3.3. Рівень вихованості студентів: активна національно-громадянська позиція, потреба в морально-культурній поведінці, дотримання здорового способу життя, гуманістична спрямованість, трудова, естетична, фізична вихованість, прагнення й уміння працювати над собою.

3.4. Стан виконання студентами академічної групи «Правил внутрішнього розпорядку в коледжі», Статуту коледжу.

Міністерство науки і освіти України
Державний вищий навчальний заклад
«Чернівецький коледж дизайну та економіки»

ДИПЛОМ

Кращої академічної групи студентів за 200_/200_ рік

За досягнуті значні успіхи в якісному навчанні, науковій, громадсько-корисній роботі в коледжі та виявлення активної національно-громадянської позиції, виконання студентами «Правил внутрішнього розпорядку»

(найменування групи)

присвоєно звання «Краща академічна група студентів» у Чернівецькому
коледжі дизайну та економіки за 200_/200_ рік.

Директор коледжу

М.І. Пекарський

Витяг зі Статуту
Державного вищого навчального закладу
«Чернівецький коледж дизайну та економіки»

3.4. Права та обов'язки учасників навчально-виховного процесу визначаються відповідно до законодавчих та нормативних актів з питань вищої освіти.

Учасниками навчально-виховного процесу у Коледжі є:

- педагогічні працівники;
- особи, які навчаються у Коледжі;
- працівники Коледжу.

3.4.1 Педагогічні працівники – особи, які за основним місцем роботи у Коледжі професійно займаються педагогічною діяльністю.

Посади педагогічних працівників можуть займати особи, як правило, з повною вищою освітою, які пройшли спеціальну педагогічну підготовку.

Основні посади педагогічних працівників Коледжу:

- викладач;
- старший викладач;
- практичний психолог;
- методист;
- голова циклової комісії;
- завідувач відділенням;
- заступник директора;
- директор.

Посади педагогічних працівників встановлюються Постановою Кабінету Міністрів України.

3.4.2 Педагогічні працівники, призначаються на посаду директором Коледжу на умовах, передбачених законодавством України, Положенням про порядок наймання і звільнення педагогічних та науково–педагогічних працівників закладів освіти, що є у державній власності.

3.4.3 Педагогічні працівники Коледжу кожні п'ять років проходять атестацію у порядку, встановленому Міносвіти і науки України.

За результатами атестації визначається відповідність працівника займаній посаді, рівень його кваліфікації, присвоюється категорія, педагогічне звання.

Позитивне рішення атестаційної комісії може бути підставою для підвищення за посадою, а негативне – підставою для звільнення педагогічного працівника з посади у порядку, встановленому законодавством.

3.4.4 Перелік кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників, порядок їх присвоєння визначаються Кабінетом Міністрів України.

3.4.5 Права та обов'язки педагогічних працівників Коледжу визначаються відповідно до законів України «Про освіту», «Про вищу освіту».

Педагогічні працівники мають право на:

- захист професійної честі, гідності;
- вільний вибір форм, методів, засобів навчання в межах затверджених навчальних планів;
- проведення наукової роботи;
- індивідуальну педагогічну діяльність;
- участь у громадському самоврядуванні;
- користування подовженою оплачуваною відпусткою;
- одержання державних стипендій;
- забезпечення житлом;
- підвищення кваліфікації, перепідготовку, вільний вибір змісту, програм, форм навчання, навчальних закладів, установ і організацій, що здійснюють підвищення кваліфікації та перепідготовку;
- отримання пільгових кредитів кооперативного житлового будівництва.

Педагогічні працівники мають і інші права, передбачені законодавством та Статутом.

3.4.6 Педагогічні працівники зобов'язані:

- постійно підвищувати професійну майстерність, загальну культуру;
- забезпечувати високий науково–теоретичний і методичний рівень викладання навчальних дисциплін у повному обсязі навчальних програм;
- забезпечувати умови для засвоєння студентами навчальних програм на рівні обов'язкових вимог щодо змісту, рівня і обсягу освіти, сприяти розвитку здібностей студентів;
- виховувати у студентів повагу до батьків, жінок, старших за віком, народних традицій та звичаїв, національних, духовних, історичних, культурних цінностей України, її державного і соціального устрою, дбайливе ставлення до історико-культурного та природного середовища;
- готувати студентів до свідомого життя в дусі взаєморозуміння, миру, злагоди між народами, етнічними, національними, релігійними групами;
- додержуватись норм етики, моралі, поважати гідність студентів, прививати їм любов до України, виховувати їх в дусі українського патріотизму і поваги до Конституції України;
- захищати студентів від будь–яких форм фізичного або психічного насильства, запобігати вживанню ними алкоголю, наркотиків, тютюнових виробів;
- додержуватись законодавства, цього Статуту та Правил внутрішнього трудового розпорядку Коледжу.

3.4.7 Залучення педагогічних працівників до роботи, не обумовленої трудовим договором, може здійснюватись лише за їх згодою або у випадках, передбачених законодавством.

3.4.8 Керівництво Коледжу забезпечує педагогічним працівникам:

- належні умови праці, побуту, відпочинку;
- правовий, соціальний, професійний захист;
- встановлення посадових окладів, доплат та надбавок відповідно до законодавства;
- соціальний захист учасників навчально–виховного процесу відповідно до

законодавства.

3.4.9 За досягнення високих результатів у праці педагогічні працівники та працівники Коледжу у встановленому порядку можуть бути заохочені:

- представленням до державних нагород;
- присвоєнням почесних звань;
- відзначенням преміями, державними преміями, грамотами;
- іншими видами морального та матеріального заохочення.

3.4.10 Педагогічні працівники Коледжу підвищують кваліфікацію та проходять стажування у відповідних наукових і освітньо-наукових установах та підприємствах як в Україні, так і за її межами.

Коледж забезпечує підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників не рідше одного разу на п'ять років із збереженням середньомісячної заробітної плати.

3.4.11 Робочий час педагогічного працівника визначається Кодексом законів України про працю.

Максимальне навчальне навантаження педагогічних працівників не може перевищувати 720 годин на навчальних рік.

Додаткові години навчального навантаження при їх наявності педагогічним працівникам встановлюються за їх згодою та за погодженням з профспілковим комітетом Коледжу з відповідною оплатою згідно із законодавством.

Графік робочого часу викладача визначається розкладом аудиторних навчальних занять і консультацій, розкладом (графіком) методичних, виховних та контрольних заходів та іншими видами робіт, передбачених індивідуальним робочим планом викладача. Викладач зобов'язаний дотримуватися встановленого графіка робочого часу.

3.4.12 Права та обов'язки заступників директора, керівників структурних підрозділів визначаються директором Коледжу відповідно до завдань, які вони виконують.

3.5.2 Студенти Коледжу мають право на:

- вибір форми навчання;
- безпечні і нешкідливі умови навчання, праці і побуту;
- додаткову оплачувану відпустку у зв'язку з навчанням за основним місцем роботи, скорочений робочий час та інші пільги, передбачені законодавством для осіб, які поєднують роботу з навчанням;
- користування навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною, побутовою, оздоровчою базою Коледжу;
- участь у пошукових та творчих роботах, конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, пред'явлення своїх робіт для публікацій;
- участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення навчально-виховного процесу, призначення стипендій, організації дозвілля, побуту, оздоровлення;
- участь у виборах і бути обраним до вищого колегіального органу

самоврядування Коледжу;

- надання пропозицій щодо умов і розмірів плати за навчання;
- участь у об'єднаннях громадян;
- вибір навчальних дисциплін за спеціальністю в межах, передбачених державним стандартом вищої освіти та робочим навчальним планом;
- участь у формуванні індивідуального навчального плану;
- отримання матеріальної допомоги згідно із законодавством;
- захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психологічного насильства;
- безкоштовне користування бібліотекою, інформаційними фондами, послугами навчальних та інших підрозділів Коледжу;
- канікулярну відпустку, тривалість якої не менше восьми календарних тижнів;
- академічну відпустку, поновлення, переведення до іншого навчального закладу у встановленому порядку;
- отримання стипендій, призначених юридичними і фізичними особами, які направили їх на навчання, а також інших стипендій відповідно до законодавства;
- пільговий проїзд у транспорті, а також забезпечення гуртожитком у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України (для студентів, які навчаються за денною (очною) формою навчання);
- отримання інших пільг, передбачених законодавством.

3.5.3 Студенти Коледжу зобов'язані:

- дотримуватись законодавства, цього Статуту та Правил внутрішнього розпорядку;
- виконувати вимоги навчального плану, графіку навчального процесу та індивідуальних завдань;
- систематично й глибоко оволодівати знаннями, практичними навичками, професійною майстерністю;
- оволодівати загальнолюдськими духовними цінностями, українською мовою і знаннями культури, історії та традицій українського народу;
- відвідувати заняття за обраним індивідуальним навчальним планом;
- вчасно інформувати керівництво закладу в разі неможливості з поважних причин відвідувати заняття, складання (перескладання) заліків та екзаменів, виконання контрольних робіт.

Випускники Коледжу, які здобули освіту за кошти державного бюджету, зобов'язані відпрацювати за направленням у порядку, що визначає Кабінет Міністрів України.

Випускники Коледжу, які навчались за кошти фізичних та юридичних осіб, працевлаштовуються відповідно до укладених між ними угод.

3.5.4 За невиконання обов'язків і порушення Правил внутрішнього розпорядку директор Коледжу може накладати дисциплінарне стягнення на студента або відрахувати його з Коледжу.

Студент може бути відрахований з Коледжу за :

- власним бажанням;

- незадовільне складання екзаменів і заліків протягом сесії;
- невиконання навчального плану;
- порушення умов контракту;
- появу на заняттях, у навчальному корпусі, бібліотеці, гуртожитку у нетверезому стані, стані наркотичного або токсикологічного сп'яніння;
- вироком суду, що вступив у законну силу чи постановою органу, до компетенції якого належить накладання адміністративного стягнення або застосування заходів громадського впливу;
- одноразове грубе порушення навчальної дисципліни або Правил внутрішнього розпорядку Коледжу (за погодженням з профспілковою організацією, а у разі необхідності – з комісією у справах неповнолітніх), а також з інших підстав, передбачених цим Статутом.